

Leren studeren

Uittreksels maken

Regelmatig moet je grote stukken tekst leren. Op een repetitie moet je er dan allemaal vragen over beantwoorden. Vaak moet je de informatie van zo'n stuk tekst langer onthouden dan een paar dagen. Zo kunnen er bijvoorbeeld tijdens de testweek opnieuw vragen over worden gesteld. Hoe kun je nu zo'n tekst zo leren dat veel informatie langer blijft hangen?

Het maken van uittreksel is een goede manier om de informatie beter en langer te onthouden.

Eerst een paar tips, dan een voorbeeld.

Tips voor uittreksels:

1. Gebruik losse woorden en **geen hele zinnen** (tenzij je bijvoorbeeld een zin echt moet kennen als geheel).
2. Gebruik pijltjes, opsommingen enz.
3. Gebruik afkortingen die voor jou herkenbaar zijn.
4. Maak een uittreksel niet pas vlak voor een repetitie, maar maak al een uittreksel als je een stukje op hebt gekregen als huiswerk.
5. Bewaar de uittreksels, als je ze later doorleest zul je alles weer snel weten. Per vak een uittrekselschrift is echt handig.
6. Gebruik de uittreksels (samenvattingen) in het boek om te kijken of je uittreksel volledig is.
7. Je leert de tekst door er een uittreksel van te maken. Je hebt dus niets aan een uittreksel van een ander.
8. Het maakt niet uit of je een uittreksel op de PC maakt of op papier schrijft.

9. Ga niet uren achter elkaar een uittreksel maken. Het is intensief en moet daarom afgewisseld worden met ander werk of ontspanning.
10. Zorg dat er geen muziek aanstaat tijdens het maken van een uittreksel.
11. Als je wilt weten of jouw uittreksels goed zijn, kun je die best even laten controleren door je docent.
12. Stukken die je al lang kent weglaten. Wel is het slim om een kleine verwijzing naar dat stuk te maken, zodat je later weet dat dat deel wel bij de stof hoort.

Voorbeeldtekst voor uittreksel

De slavenhandel van Nederland

Ruim 500.000 Afrikaanse mannen, vrouwen en kinderen zijn door de Nederlanders als slaaf naar de koloniën in Amerika overgebracht. Meer dan de helft van deze slaven werden verscheept door de West-Indische Compagnie (WIC), die daarmee de belangrijkste Nederlandse organisatie was die zich met de slavenhandel bezig hield.

De slavenvaart was een onderdeel van de zogenaamde driehoekshandel. Koopvaarders voeren van Europa naar Afrika, de eerste zijde van de driehoek, waar meegebrachte Europese producten werden geruild tegen slaven. De reis met slaven van Afrika naar een bestemming in Amerika vormde de tweede zijde van de driehoek, die in het Engels als de "middle passage" (middenpassage) wordt aangeduid. De terugreis naar Europa van het schip, nu geladen met tropische producten, vormde de laatste zijde van de driehoek. De slavenvaart was in de eerste plaats handel en eventueel menselijke leed was van ondergeschikt belang.

De schippers van de slavenschepen van de Compagnie ontvingen instructies hoe zij hun levende lading dienden te behandelen. Nauwkeurige bepalingen waren opgesteld over onder meer het te verstrekken

voedsel, de medische zorg, hygiëne aan boord en het gelegenheid geven aan de slaven tot regelmatige lichaamsbeweging.

Er dienden zelfs trommels te worden meegenomen om de slaven tot dansen te kunnen aanzetten.

Het verblijf van de slaven aan boord duurde maanden, soms wel langer dan een half jaar. De omstandigheden waren benauwd, de sanitaire voorzieningen primitief en velen werden ziek. Gemiddeld stierf 16 tot 17% van de slaven tijdens de reis. De voornaamste doodsoorzaken waren dysenterie, pokken, tuberculose en scheurbuik. Naarmate er gedurende het verblijf aan de Afrikaanse kust meer en meer slaven aan boord werden gebracht moeten de omstandigheden steeds benauwder zijn geworden. De slaven lagen in rijen naast elkaar en boven elkaar op van planken getimmerde "beddings". De ruimte was zo beperkt dat zitten nauwelijks mogelijk was. De atmosfeer kon op sommige schepen door gebrek aan ventilatiemogelijkheden soms letterlijk verstikkend zijn.

Voorbeeld uittreksel

Slavenhandel v. Ned.

500.000 sl → koloniën Zd A.

$\frac{1}{2}$ door W.I.C. (=WestInd. Compagnie)

driehoekshandel: 1 Ned → Afrika (ruilen slaven)

2 Afrika → Amerika (slaven)

= middenpassage

3 Amerika → Ned - (trop. producten)

Slavenschip instruct: voedsel, med. zorg, hygiëne, beweging, trom
Reisduur tot $\frac{1}{2}$ jr 16/17% dood: dysenterie, pokken, tuberculose, scheurbuik

Slaven op schip → rijen, niet zitten, weinig ventilatie